

نایا کچان دہتوانن لہ گھل باوکیاندا وھکو ھاوړی بن؟ یاخود نہیانی دلایان لہ لای باوکیان بدرکیئن؟

کاتیک کۆمەلگە دابوونەریتیکى داسەپاوی ھەبە یان بپارێتک دەدات ئەو زیا تر بەسەر چینی ئافرەتدا دەسەپن، بەتایبەتی کچان، بواریکى وا بۆ کچان نەرەخساوہ یا خود مافیکى تەواویان نەدراوہتێ بێن بە کەسێکى نازاد و بیرورای خویان نازادانە دەریبێن، لہ کۆمەلگەى ئیمەدا زیا تر گویى بۆ کۆر دەگیرى و داخوایەکانیان زیا تر بۆ فەراھەم دەکری، بەلام کچان لہ زۆر کاتدا داخوایەکانیان کپ دەکری، کاتیکیش رای کچ کپ بکری سێ دەکەنەوہ و ناتوانن کۆت و بەندی دەستیان بپستین، ھەرەھا بە عەیبە وشەرم گوش کراون و دابوونەریتی کۆمەلگە بەسەریاندا سەپاوە، چۆن دہتوانن لہ مانە دەریاز بێن؟
بۆ ریتپۆرتاژى ئەمجارە روو دەکەینە چەند باوک و کچیک تا رووبەرۆوی چەند پرسیارێکیان بکەینەوہ

رپۆرت: بێگەرد حوسین قەلاتى

مامۆستایەک:
کچان زیا تر راز
ونیا ز لای
داکیان باس
دەکەن

باوکیکى تر:
بەرای من
دایک سا لاریش
زائە بەسەر
کچاندا

کچیکى ھونەر مەند:
ناتوانم ببم بە
ھاوړی باوکم

بهختیار-دوریا

سهرتا بهختیار حدیدر ماموستای زمانی نینگلیزی له بهیمانگی مهلبندی ماموستایان گوتی:

له کۆمه‌لگه‌ی ئیمه دا کچان زیاتر راز و نیازی خۆیان لای دایکیان دهرکین، دایکه‌کان زیاتر له کیشی کچه‌کانیان ده‌گه‌ن، چونکه ئه‌وانیش به‌و قوناغه‌دا تپه‌په‌په‌بون و کۆمه‌لگه‌ی ئیمه کۆمه‌لگه‌یه‌کی پیاسا لاریه و پیاسا هه‌ست به‌و کیشانه‌ی نافرته ناکات و ه‌کو نافرته هه‌ستی پیده‌کات و له کیشه و هه‌سته‌کانی کچه‌کانی ده‌گات و ئه‌وانیش زیاتر نه‌یتی خۆیان لایان دهرکین، ئه‌وه و ه‌کو چوارچێوه‌یه‌کی گشتیه‌یه، به‌لام هه‌ندێ باوک هه‌یه له‌و قالبانه دهرده‌چ و له‌وانه‌یه باوکه‌که نزیکنتر بێ له کچه و له‌وانه شتی زیاتر و نوێتری پێ بیت له دایکه‌که، له‌وانه‌شه دایکه‌که له‌ روژگاری ئیستا و له‌و پشکه‌وتنه نه‌گات، کیشی کچان و سه‌رده‌مانی زوو جیاوازی هه‌یه له‌ چا و ئه‌وانه‌ی ئیستا، چونکه ئه‌وانه‌ی ئیستا میتشکیان فراوانتره و سه‌رده‌م پشکه‌وتنه‌تره، هیوادارم باوکان چیتر دووره په‌ریز نه‌ن له‌گه‌ل کچه‌کانیاندا.

خاتوو(دوریا بهختیار) له‌قوناغی چاره‌می کۆلیژی پزشکی ددان دوابه‌دوای باوکی لیمان پرسی و نه‌ویش به‌مشپه‌یه وه‌لامی داینه‌وه.

من تائێستا ئه‌و کیشه‌یه‌م نیسه و ده‌توانم زۆر شت روپه‌رووی باوکم بکه‌مه‌وه و زۆر هاوڕێی باوکم، دایکم زۆر جار گله‌یی ده‌کات و پێم ده‌لێ له‌من زیاتر هۆگری باوکتی، کچانی خۆمان زۆر کیشه و گرفتیان هه‌یه و ناتوانن قسه‌یه‌کیش له‌گه‌ل باوکیاندا بکه‌ن و گوێیان لێناگیرێ و داواکانیان پشتگۆی ده‌خری، نه‌بوونی ئه‌و په‌یوه‌ندی‌ه‌ش ده‌گه‌رێته‌وه سه‌ر دابوونه‌ریتی کۆمه‌لایه‌تی و باوکسالاری.

هه‌روه‌ها په‌ریز (خه‌لیل عه‌بدو‌للا شیخان)ش گوتی:

خۆشبه‌ختانه سه‌ کچ و سه‌ کورم هه‌یه، له‌مالی ئیمه‌دا شته‌کان و ه‌کو پلێکانه وان به‌که‌م جار له‌ لای دایکیان باسی ده‌کری و دوابی هیتدی هیتدی ده‌گاته لای من، نه‌بوونی ئه‌و متمانه‌یه که کچان بۆ باوک هه‌یانه ئه‌وه ده‌گه‌رێته‌وه سه‌ر ئاستی روژنبیری خێزان، کچانی له‌سه‌دا نه‌وه‌ت قسه‌لای دایکیان ده‌که‌ن، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی باوکیان زیاتر له‌ دهره‌وه‌ن و ئه‌وه‌نده له‌ کچان نزیکن، هه‌روه‌ها من بیروورایه‌کم هه‌یه که دایک سالاریش به‌سه‌ر کچاندا زاله، ئه‌و کچانه‌ی باوکیان روژنبیره و گوێیان لێده‌کری تووشی هه‌له نابن و زیاتر شاره‌زای دهره‌وه‌ ده‌بن و ده‌زانن ژبان چی تێدایه و چی له‌ دهره‌وه‌ هه‌یه، ئه‌وه‌شه‌ وا ده‌کات کچان له‌ خۆکوشتن و نازاردانی خۆیان دوور بکه‌ونه‌وه، به‌لام ئه‌وانه‌ی هه‌میشه له‌ ژووره‌وه‌ن زیاتر تووشی هه‌له‌ ده‌بن.

(ئاوات خه‌لیل) و (موژده خه‌لیل) یش گوتیان:

ئاوات: کچان زیاتر له‌لای دایکیان و هه‌ر له‌سه‌ره‌تای مندالییه‌وه‌ وا په‌روه‌ده‌ کراون که شه‌رم له‌ ره‌گه‌زی تر بکه‌نه‌وه و ه‌کو باوک و براو هتد، هه‌روه‌ها دایک زۆر نزیکه‌ بۆیه کچان زیاتر له‌گه‌ل دایکیان هاوڕین.

موژده: من ناتوانم قسه‌ له‌ لای باوکم بکه‌م، ئه‌وه‌ش مانای ئه‌وه نیسه باوکان گوێمان لێ نه‌گریت، به‌لام هه‌ندێ شتی تابه‌ته به‌ژبانی خۆمان و له‌وانه‌یه نه‌توانین لای دایکیشمان باسی بکه‌ین نه‌وه‌کو باوکمان، ئه‌و بابه‌ته و هه‌ختیکی باشی ده‌وی بۆ ئه‌وه‌ی بتوانین کۆمه‌لگه‌ به‌تابیه‌تی خه‌یزانه‌کان بگۆڕین، به‌لام نازانین که‌ی و چه‌ندی ده‌وی تا گۆڕانکاری به‌سه‌رماندا دیت؟

لوقمان نه‌کره‌م: کاسپکار، نه‌ویش گوتی:

کاتیکی کچ ده‌یه‌ووت قسه‌یه‌ک یاخود باسیک بوروژنیت ئه‌وه ده‌گه‌رێته‌وه سه‌ر ناوه‌ڕۆکی بابه‌ته‌که، من کچه‌که‌م زۆر شتم لای سه‌ ده‌کات و هه‌ر داواکاریه‌کی هه‌بیت داخوازی له‌خۆم ده‌کات، ئه‌وه‌ش ده‌گه‌رێته‌وه سه‌ر نه‌رکی باوکایه‌تی و ژبانی خه‌یزانی و ئاستی هۆشیاری، کچه‌که‌ی منیش که‌ زیاتر لای من باسی شت ده‌کات، ئه‌وه هه‌ر له‌سه‌ره‌تای مندالییه‌وه‌ زۆر نازم داوه‌تی و زۆر له‌گه‌ل خۆمدا چوین بۆ سه‌فه‌ر یاخود دهره‌وه‌ی مال، قه‌تیش دلی ناشکینم، هه‌ر خه‌یزانیکی گوتی له‌کچ بگریت دووره له‌ کیشه و رووداوه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان و خه‌لکی به‌ چاوی جوانیش ته‌ماشایان ده‌که‌ن، یاخود کچان مافی خۆیندن و ده‌ستنیسانکردنی ژبانی

خه‌لیل-ئاوات-موژده

لقمان-دینا

جده‌بار-په‌روانه

چونکه وا په روره ده کراون و له بهرامبهر رهگه زیکیشدا که له خوئی نه بیی نهوا هه همیشه عه بیسه یو دانراوه و شهرم دهکات و ناتوانی له گهل باوکی یان براکه ی مامه له بکات، به لام هندی خیزان که له هورویا ژبان کچه کانیان ده توانن نه وکاره بکن نه گینا لیره که متره، من زیاتر گفتوگو له گهل براکه ده کهم نه که له گهل باوکم، نه وهی راستی بیت من هاورپیا به تیم نه ونده له گهل باوکه مدا نیبه و زیاتر یو براکانم قسه ده کهم، یاخود له لای دایک و خوشکه کانم قسه ده کهم، چونکه نه وه شتیکه و به سه رمدا زالبوه و نیستا ناتوانم من به سه ریدا زال بم، هیوادرم نه مهش نه مینتی و کچانیش بتوانن له گهل باوکیاندا باسی چاره نووسی ژبانی بکن و یو خویان چاره نووسی ژبانی خویان مسوگر و دستنیشان بکن.

هروه ها (بنار یاسین) له کولیرتی پوره رده ی بنیات گوتی:

له کومه لگه ی نیمه دا کچان زیاتر ده بنه هاورپی خوشک یاخود دایکیان، له زور کاتیشدا ناخوتن له گهل براکه ی دهکات، نه گهر باوک روشنیر بیت چون گوی له کوره که ی ده گرت ناواش له کچه که ی ده گری، یاخود مافی هردو ولایان و هکو یه که دسته بهر دهکات، من وهکو که سیکي خو م باو کم گویم لیده گری و وهکو براکانم ته ماشام دهکات، هیچ جیاوازی نیوانان نه کردوه، به لام یو درکاندن ی گله یی و داواکاری یاخود به ربلاو کردن ی خه مه کامان هانا زیاتر یو دایک ده بنین، چونکه زیاتر دایک له گهل تسیاه و ده توانی روژانه مامه له له گهل لیدا بکنین، نه گهر نامانجیکم هه یی و بزائم هه ده ف ده پیکتی به باو کم ده لیم، نه گینا قسه نه که بیت باشره.

له کوتایی رپورتاژ ده که دا گه یشتینه نه ونجمه ی که کچ ناتوانی هیچ شتیکی تایبه تی ژبانی لای باوک بدرکیتی، نه وهش گه رپه وه سر دابونه رتی کومه لایه تی و گوشرکدن ی کچ به شه رمه و عدیبه وبه ...

لیرانگران و به پیر داواکاری به کانیان نه وه نایه ن و له زور کاتدا ویسته کانیان کپ ده کرتین، جیتی خو یه تی که باوکان چون گوی له کوره کانیان ده گرن ناواش گوی له کچه کانیان بگرن، من باو کم زیاتر له دایکم گویم لیده گری و داواکاریم زیاتر یو دابین دهکات.

هروه ها "جهبار محممد شریف" گوتی:

خاوه نی سن کچ و دوو کورم له خوشه ویستیدا هیچ جیاوازیه کیان له نیوان ناکه م، کچه کان هیچ کات گیروگرتی خویان یان هه رکاریکی تایبه ت به خویان بیت لای من باسی ناکه ن، به لکو روو له دایکیان ده که ن، کچ له گهل دایکی یه که ره گزه و له مانای ژبان و نیسه کانی خویان ده که ن، بویه لیکتر نریکن، نه و باوکانه ی که مافی کور و کچیان پی به کسانه بیگومان له ژبان و له داهاتوودا سه رکه وتوون، چونکه نا فرتیش مافی خو یه تی خاوه نی بیرو باوه ری خو یی بیت و کچه کانی شمان خاوه نه قلبه تی خویان بن، هوی به هاورپی نه بوونی باوک و کچ یو نه وه ده گه رپنمه وه که باوک بریاریک ده رده کات پرس به نه وان ناکات یاخود که پرسیش بکات رای نه و رت بکاته وه و هه رای خو یی پشت راست بکاته وه، واته هه پرسیتیکی سه رپی بکات، هه روه ها هه ندی نه تیش هه یه کچ ناتوانی بیدرکیتی، چونکه تایبه ت به ژبانی خو یه تی و چاره نووسی به نده به وه وه.

خاتوو (په روانه جهبار) گوتی:

من هه همیشه هانا یو دایکم ده به م، ده توانم قسه لای دایکم بکه م به لام باو کم نا، دایک له هه موو که سیکي له کچه که ی نریک تره و زیاتر سوژی هه لده گرتی، هه له مندالیسه وه له سنگی دا گوئی کردوه تا شوو دهکات نه و گوش کردنه تامی خو یی ده مینتی نیجا تال بیت یان شیرین و تامی سوژی دایک هه خوشه، له هه ندیک کاتیشدا باوک نه رمتره له دایک و زیاتر داوا ی کچ جیبه جی دهکات.

هونه رمه ند (ناشنا زرار) گوتی:

به راستی نه وه باه تیکي گرنه، چونکه کومه لگه ی نیمه کومه لگه به کی باوک سالاریبه و نه گهر باوک به سه ر کومه لگه شدا زال بیت نه وه زیاتر پشتی کور ده گرتی نه که کچه که ی، له هه موو خیزانه کانی شدا کچان زیاتر ده توانن راز و گله یی لای دایکیان بکن

ناشنا

بنار

هاوسه ری یو دسته بهر بکری.
هه روه ها خاتوو (دینا لوقمان) له پینجه می زانستی:

له ماله وه دایکم و باو کم سوژ و خوشه ویستیان پیبه خشبوم، نریک نه بوونه وه ی کچ له باوک یو نه وه ده گه رپنمه وه که باوکان زور گوئیان

